

Datum: 12.07.2026

Medij: Nova S

Emisija: Dnevnik/NovaS

Autori: Redakcija

Teme: HBIS Group Serbia Iron & Steel

	Početak	Trajanje
Emisija	12.07.2026 19:30:00	150:00
Prilog	12.07.2026 19:47:00	9:49

Naslov: Zakon o integrisanom sprečavanju zagađenja; Inspekcijska ovlašćenja; Problemi sa kaznama i dozvolama

8862

Zakon o integrisanom sprečavanju zagađenja; Inspekcijska ovlašćenja; Problemi sa kaznama i dozvolama

Među 18 tačaka na završenoj sednici, Skupština je usvojila i Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine. Ranije zamerke na nacrt ticala su se slabih ovlašćenja inspektora, nedovoljno oštih kazni, zanemarivanje procene zdravstvenih rizika, kao i činjenica da se zakon ne odnosi na neka stara postrojenja. Šta se sada dešava, odnosno šta se zakonom menja, objasniće nam Ljubica Vukčević iz organizacije koja se zove Platforma za duševni razvoj i inovacije KOR.

Puno hvala na vašem vremenu. Možete li da kažete prvo i da objasnimo: šta je to integrisana dozvola i zašto je ona važna? Dakle, postoje kompanije koje su veliki zagađivači, i integrisana dozvola jeste jedna dozvola koja objedinjuje uslove i mere koje to postrojenje prilikom svojih aktivnosti mora da preduzme. U toj dozvoli se sagledava životna sredina kao celina.

Dakle, posebni pojedinačni uslovi kojima se štite vazduh, zemljište, voda ne mogu zameniti integrisanu dozvolu. Integrisana dozvola se upravo izdaje i ona povezuje sve ove segmente životne sredine. Primera radi, postrojenje ne može da smanji emisije u vazduh na način štoće da poveća zagađenje vode. I zato je ona ključna i bitna da se izda i da postrojenje poseduje integrisanu dozvolu od početka njegovog rada i od početka sprovođenja industrijskih aktivnosti, pa do samog zatvaranja takvog postrojenja. Ali to nije slučaj, i sad to znamo.

Recimo, kompanija Zijin je predala zahtev nadležnima, je li tako? Nadležni su tražili dopunsku dokumentaciju. To se desilo u avgustu 2024. I sad oni imaju potpuno pravo da kažu: "Pa čekajte, mi čekamo već 2 godine na tu dozvolu, što mi ne bismo radili u međuvremenu?" Nažalost, oni to pravo nemaju. Iako se oni koriste takvom, slobodnoću reći, takvom odbranom u sudskim postupcima koji su slični postupku koji bi se pokrenuo zbog rada bez integrisane dozvole.

Dakle, sam zahtev za izdavanje dozvole, da li je to integrisana dozvola, da li je to rudarsko odobrenje, ne može zameniti samu dozvolu. Dakle, dozvolu koju izdaje nadležni organ dobijate, i u njoj dobijate nekakve uslove. Inače, možete i ne dobiti zahtev, može biti odbačen ili odbijen. To što organ u zakonskom roku vama ne izda dozvolu, ne menja vašu obavezu da u toku rada morate dozvole da posedujete. Međutim, i nažalost, baš ova kompanija u sudskim postupcima ovakvu odbranu upravo i iznosi. Znači, mi smo podneli zahtev, postupak pribavljanja dozvola je dugotrajan, mi smo morali da otpočnemo sa radom.

To nikako ne sme biti odbrana koja se prihvata. A čekajte, da vas pitam: ima li Tent, Kostolac, HBIS, Železara, je li oni imaju tu dozvolu? Od 2004.

Tent A i Tent B su podneli taj zahtev. Ono što je veliki problem kada govorimo o postojećim postrojenjima, upravo ste lepo rekli i na početku, jeste što ova postrojenja su potpuno favorizovana novim zakonom. Iako zakon ne bi smeo da pravi razliku, jer postrojenje je postrojenje, zagađenje je zagađenje. I onda zakon, u pogledu inspekcijskog nadzora i ovlašćenja inspektora, favorizuje postojeće postrojenje tako što propisuje da inspektor može u inspekcijskom nadzoru da utvrđuje samo da li postojeće postrojenje je podnelo zahtev za integrisanu dozvolu, a s druge strane da li novo postrojenje ima dozvolu. Dakle, potpuno jedna nelogična diskrepanca i potpuno jedna, u praksi, neodrživo jedno zakonsko rešenje. Opet, s druge strane, postavljate pitanje: pa zašto jednim postrojenjima možete zabraniti rad, a drugima, u kontekstu ovoga, da zahtevi stoje i o njima se ne odlučuje? Mi onda zaista u praksi možemo da dođemo u situaciju da ti zahtevi za postojeća postrojenja stoje još mnogo godina.

A zašto to toliko dugo traje? Pa to nije pitanje za mene, znate. To je nadležni organi.

Da, nadležni organi. Da li postoje neki objektivni razlozi koji nisam sigurna da mogu postojati, ili postrojenja ne ispunjavaju uslove da ih izvade? A čekajte, je li tačan podatak da od 220 velikih zagađivača svega 67 ima tu? Tako je.

Više od 150 postrojenja ne poseduje integrisanu dozvolu. Dobro.

Šta se sada ovim zakonom menja? Je li se sada uvodi: ako nemaš dozvolu, nećeš moći da radiš, ili šta se dešava? Ne, ne. Ne da se ne uvodi, nego je vrlo izvesno da ovaj zakon ne donosi nikakvo poboljšanje. Ako inspektori izađu u inspekciju da utvrde, evo, sad ćemo da damo primer i za postojeće i za novo postrojenje: za postojeće postrojenje ne može da mu zabrani rad ako utvrdi da nema dozvolu. Za postojeće postrojenje utvrđuje samo da li su podneli zahtev. Za novo postrojenje ima mogućnost da mu zabrani rad do pribavljanja dozvole, ali ima još jednu drugu mogućnost: da mu naredi da je pribavi.

Ja ne mogu da tvrdim, ali imam osnovanu pretpostavku daće u praksi inspektor da se opredeljuje za ovo drugo ovlašćenje, da im naredi i da ih ostavi da rade. A jedna od zamerki na nacrt je bila: "Pa nisu dovoljno visoke kazne." I sad se to promenilo. I sad zakonodavac kaže: "Evo, sad su kazne visoke." I sad

Datum: 12.07.2026

Medij: Nova S

Emisija: Dnevnik/NovaS

Autori: Redakcija

Teme: HBIS Group Serbia Iron & Steel

	Početak	Trajanje
Emisija	12.07.2026 19:30:00	150:00
Prilog	12.07.2026 19:47:00	9:49

Naslov: Zakon o integrisanom sprečavanju zagađenja; Inspekcijska ovlašćenja; Problemi sa kaznama i dozvolama

da... Da vam kažem, kad je reč o našoj kaznenoj politici za privredne presteupe, ovde govorimo o privrednim prestupima, mi nemamo problem niskih ili visokih kazni.

Mi imamo problem toga da se kazne ne primenjuju. Dakle, mi imamo situaciju u praksi da kompanije kao što je Zijin bivaju kažnjavane u postupcima privrednih prestupa.

Konkretno, radili su bez rudarskog odobrenja. Takođe je kazna od milion i po do 3 miliona, baš kao i za rad bez integrisane dozvole. Mi imamo presude.

Dakle, sud je počeo sa kaznom od 450.000, a zakonski minimum je milion i po.

Oni ublaže kaznu. Pa u sledećem postupku je kazna bila 500.000, pa 700.000, pa milion, pa milion i 150. Dakle, posle više postupaka se došlo do tog samog minimuma.

Dakle, taj institut ublažavanja kazne se u praksi pokazao kao vrlo pogodan za zloupotrebu.

Tako da samo pooštavanje kazne na koje se zakonodavac poziva u konkretnom zakonu, koje jeste istina, sa 150.000 minimalna kazna jeste podignuta na milion i po. Ali...

A je li imate vi podatke? Mi smo imali one podatke, ako se sećate.

Znači, imali smo da je Arsen u Boru višestruko iznad dozvoljenog. Imali smo te podatke o Zrenjaninu i o Linglogu. Koliko su puta oni uopšte kažnjavani? Pa ja moram da kažem, nemam takav mali broj puta, ali nedovoljan broj puta i nedovoljno visokim kaznama. Dakle, oni, što je vrlo očigledno, oni i dalje rade, što znači da je to za njih simbolično i da je to za njih nedovoljno, i da su te kazne za njih potpuno motivišuće da oni nastave da zakon krše. Ono što moram da naglasim, što je vrlo važno da javnost zna, jeste jedna, onako, vrlo indikativna informacija.

Mi smo kao organizacija, tokom postupka javne rasprave, dostavljali komentare na nacrt ovog zakona.

I dostavljali smo primedbe, i tako dalje. Javna rasprava je završena.

Došli smo do predloga zakona koji je usvojen, koji je otišao u skupštinsku proceduru.

Od momenta završetka javne rasprave do momenta kada je predlog zakona otišao u skupštinsku proceduru, desile su se izmene u odnosu na koje mi nismo mogli da dostavljamo primedbe, jer mi više tu nemamo nikakve mogućnosti. Te izmene su ključne. I te izmene bi zaista običnom posmatraču prosto prošle nezapaženo. To ne bi bio prvi put da se to dešava sa zakonima posle javne rasprave.

Imali smo nešto i prethodno, prethodnih meseci. Dajte nam suštinu.

Šta to znači? Šta to znači za građane? To znači da se suština zakona potpuno izmenila. Suština zakona o kome pričamo jeste da vi ne možete da otpočnete rad bez integrisane dozvole. Sa najnovijom izmenom, zakonodavac, odnosno zakon koji je usvojen, je izmenio zakonsku definiciju, pa umesto prvog, dakle, rešenja koje smo mi komentarisali, koje je bilo u proceduri javne rasprave, jeste da samo na osnovu integrisane dozvole postrojenja mogu da otpočnu aktivnosti. Zakon je otišao u proceduru. U predlogu stoji da postrojenja obavljaju aktivnost na osnovu dozvole. Briše se "samo" i briše se "mogu", što znači da mogu da obavljaju aktivnost i bez dozvole. Dakle, još jednom...

Ali čekajte, samo za kraj da pitam i ovo: jesmo se mi sada to što oni tvrde, jeste da su zakonodavci, jeste da su sada smo se u stvari uskladili sa standardima i propisima Evropske unije, da je to bio cilj?

Mi se... ta tvrdnja da smo se mi uskladili na papiru je jedna potpuno tvrdnja koja je van konteksta. Dakle, da biste se uskladili u Evropskoj uniji, vi nemate postrojenja koja posluju bez integrisane dozvole. Kod nas imate više od 150.

Prepisivanje rešenja iz Evropske unije na području kao što je naše je potpuno besmisleno, neprimenjivo, i mi time ništa nismo suštinski dobili. Drugim rečima, ništa se nije ni promenilo.

Ništa se nije promenilo, nikako. Evo, formalno smo ga usvojili, ali ništa...

Ništa suštinski za poboljšanje za građane. Puno hvala na vašem vremenu.

Advokat Ljubica Vukčević bila je gošća Dnevnika.

